

საქართველოს მთავრობის

დადგენილება №37

2020 წლის 17 იანვარი

ქ. თბილისი

შაქრის ჭარხლისა და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე

მუხლი 1

სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, დამტკიცდეს თანდართული „შაქრის ჭარხლისა და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობები“.

მუხლი 2

დადგენილება ამოქმედდეს 2024 წლის პირველი ივნისიდან.

პრემიერ - მინისტრი

გიორგი გახარია

შაქრის ჭარხლისა და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობები

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. შაქრის ჭარხლისა და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობები (შემდგომში – წესი) არეგულირებს შაქრის ჭარხლის და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის (შემდგომში – თესლი) ბაზარზე განთავსებასთან დაკავშირებულ საკითხებს მცენარეთა სიჯანსაღისადმი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით.
2. ამ წესის მიზანია ბაზარზე განთავსებისათვის განკუთვნილი თესლისათვის შესაბამისი პირობების დადგენა.
3. ეს წესი ვრცელდება ბაზარზე განთავსებისთვის განკუთვნილ თესლზე.
4. ეს წესი არ ვრცელდება ექსპორტისთვის განკუთვნილ თესლზე.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

1. ამ წესის მიზნებისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **ჭარხალი** – „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 9 აგვისტოს №411 დადგენილებით დამტკიცებული ნუსხით განსაზღვრული *Beta vulgaris* L. სახეობის შაქრისა და საკვები ჭარხლის მცენარეები;

ბ) **ერთლივიანი თესლი** – გენეტიკურად ერთჩანასახიანი თესლი;

გ) **პრეცეზიული თესლი** – თესლი, რომელიც გამოიყენება პუნქტურული თესვისათვის და რომელიც იძლევა თითო აღმონაცენს;

დ) **ბაზარზე განთავსება** – კომერციული მიზნებისათვის თესლის მიწოდება, გაყიდვის მიზნით

განთავსება და გასაყიდად შეთავაზება ან გადაცემის სხვა ფორმები, გარდა მიწოდების ისეთი ფორმებისა, როგორც არის კონტროლის ორგანოებისთვის გადაცემა, დამუშავების ან შეფუთვის მომსახურებების მიმწოდებლებისთვის გადაცემა;

ე) „წინასაბაზისო ტესლი“ – საბაზისო ტესლის წინა თაობის ტესლი, რომელიც დამზადებულია სელექციონერის/შემნარჩუნებლის პასუხისმგებლობით, ჯიშის შენარჩუნებისათვის საჭირო საწყისი მასალიდან; აკმაყოფილებს საბაზისო ტესლისადმი ამ წესის „მოთხოვნებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს სათესლე ნაკვეთი“ – დანართ №1-ით დადგენილ მოთხოვნებს;

ვ) „საბაზისო ტესლი“ – ტესლი, რომელიც დამზადებულია სელექციონერის/შემნარჩუნებლის პასუხისმგებლობით, განკუთვნილია „სერტიფიცირებული ტესლის“ მისაღებად, აკმაყოფილებს „საბაზისო ტესლის“ მიმართ დადგენილ მოთხოვნებს;

ზ) „სერტიფიცირებული ტესლი“ – ტესლი, რომელიც დამზადებულია „საბაზისო ტესლის“ გამრავლებით, განკუთვნილია შაქრისა და საკვები ჭარხლის წარმოებისათვის, აკმაყოფილებს „სერტიფიცირებული ტესლის“ მიმართ ამ წესის დანართ №1-ით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. ამ წესის მიზნებისთვის ასევე გამოიყენება „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ტერმინები, თუ ამ წესით სხვაგვარად არ არის დადგენილი.

მუხლი 3. ტესლის ბაზარზე განთავსების პირობები

1. ბაზარზე შეიძლება განთავსდეს ტესლი რომელიც კლასიფიცირდება, შემდეგ კატეგორიებად:

ა) „წინასაბაზისო ტესლი“;

ბ) „საბაზისო ტესლი“;

გ) „სერტიფიცირებული ტესლი“.

2. „წინასაბაზისო ტესლამდე“ გამოყვანილი ტესლი და გადამუშავებისთვის განკუთვნილი ტესლი დასაშვებია განთავსდეს ბაზარზე, თუ მისი იდენტურობა დადგენილია. სერტიფიცირების ორგანოს მიერ უნდა შემოწმდეს საბაზისო ტესლის სერტიფიცირებისადმი საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისობა.

3. ბაზარზე განსათავსებლად დაიშვება ტესლის ნარევები. მათი შემადგენელი კომპონენტები უნდა იყოს სერტიფიცირებული. კომპონენტების დასახელებები და ნარევეში მათი წონითი თანაფარდობა უნდა მიეთითოს ეტიკეტზე.

4. იმ შემთხვევაში, თუ სათესლე ნაკვეთმა გაიარა სავალდებულო ინსპექტირება და ამ შემოწმებამ აჩვენა, რომ ტესლი აკმაყოფილებს ამ წესის დანართ №1-ის ნაწილი I-ით დადგენილ მოთხოვნებს, ის შეიძლება, იქნეს სერტიფიცირებული და განთავსდეს ბაზარზე, როგორც არასრულად სერტიფიცირებული ტესლი.

5. ტესლის პარტიის მაქსიმალური წონა უნდა იყოს 20 ტონა, ნიმუშის მინიმალური წონა უნდა იყოს 500 გრამი, პარტიის მაქსიმალური წონა არ უნდა აღემატებოდეს 5%-ს.

მუხლი 4. სახელმწიფო კონტროლი

ტესლის ბაზარზე განთავსებისას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ფიტოსანიტარიულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს

ნაწილი I

მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს სათესლე ნაკვეთი

1. წინამორბედი კულტურა არ უნდა იყოს შეუსაბამო *Beta vulgaris* -ის სათესლე ნაკვეთებისათვის, სათესლე ნაკვეთი არ უნდა იყოს დასარეველიანებული წინამორბედი კულტურების მცენარეებით.
2. თესლის მწარმოებელმა უნდა წარუდგინოს სერტიფიცირების ორგანოს მოცემული ჯიშის თესლის გამრავლების ყველა საფეხური შესამოწმებლად.
3. სათესლე ნაკვეთებისათვის მინიმალური საიზოლაციო მანძილები არასასურველი გადამტვერავი წყაროდან უნდა იყოს:

სათესლე ნაკვეთი	მინიმალური საიზოლაციო მანძილი (მეტრი)
<p>საბაზისო თესლის წარმოებისთვის:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beta გვარის ნებისმიერი დამტვერვის წყაროდან 	1000
სერტიფიცირებული თესლის დასამზადებლად:	
შაქრის ჭარხლის:	
<ul style="list-style-type: none"> • Beta გვარის ნებისმიერი დამტვერვის წყაროდან, გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილისა 	1000
<ul style="list-style-type: none"> • ტეტრაპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია დიპლოიდური მამა ფორმა ან დიპლოიდური მამა ფორმათაგან ერთ-ერთი 	600
<ul style="list-style-type: none"> • დიპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია მხოლოდ ტეტრაპლოიდური მამა მშობელი ფორმა 	600
<ul style="list-style-type: none"> • შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, რომლის პლოიდურობა არ არის ცნობილი 	600
<ul style="list-style-type: none"> • დიპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია დიპლოიდური მამა ფორმა ან დიპლოიდური მამა ფორმათაგან ერთ-ერთი 	300
<ul style="list-style-type: none"> • ტეტრაპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია მხოლოდ ტეტრაპლოიდური მამა მშობელი ფორმა 	300

<ul style="list-style-type: none"> • ორ სათესლე ნაკვეთს შორის, სადაც მამრობითი სტერილობა არ არის გამოყენებული 	300
საკვები ჭარხლის:	
<ul style="list-style-type: none"> • Beta გვარის ნებისმიერი გადამტვერავი წყაროსგან, გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილისა 	1000
<ul style="list-style-type: none"> • ტეტრაპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია დიპლოიდური მამა ფორმა ან დიპლოიდური მამა ფორმათაგან ერთ-ერთი 	600
<ul style="list-style-type: none"> • დიპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია მხოლოდ ტეტრაპლოიდური მამა მშობელი ფორმა 	600
<ul style="list-style-type: none"> • საკვები ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, რომლის პლოიდურობა არ არის ცნობილი 	600
<ul style="list-style-type: none"> • დიპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია დიპლოიდური მამა ფორმა ან დიპლოიდური მამა ფორმათაგან ერთ-ერთი. 	300
<ul style="list-style-type: none"> • ტეტრაპლოიდური შაქრის ჭარხლის გადამტვერავი წყაროსგან, როდესაც დამამტვერიანებლად განსაზღვრულია მხოლოდ ტეტრაპლოიდური მამა მშობელი ფორმა 	300
<ul style="list-style-type: none"> • ორ სათესლე ნაკვეთს შორის, სადაც მამრობითი სტერილობა არ არის გამოყენებული. 	300

შენიშვნა: ეს მანძილები შეიძლება შეიცვალოს, თუ არსებობს საკმარისი ბარიერი არასასურველი გადამტვერვის წყაროსადმი. საიზოლაციო მანძილი არ არის საჭირო სათესლე ნაკვეთებს შორის, რომლებსაც აქვთ ერთი და იგივე დამამტვერიანებელი.

4. საჰიბრიდიზაციო სათესლე ნაკვეთების დედა და მამა მშობელი კომპონენტების პლოიდურობა განისაზღვრება „საქართველოს ტერიტორიაზე გასავრცელებლად დაშვებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების ეროვნული კატალოგი და ეროვნული კატალოგის წარმოების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 24 დეკემბერის №2-1038 ბრძანებით დადგენილი გასავრცელებლად დაშვებული ჯიშების მიხედვით. თუ პლოიდურობა უცნობია, მაშინ საიზოლაციო მანძილი განისაზღვრება 600 მ.-ით.

5. სერტიფიცირებული თესლის შემთხვევაში უნდა ჩატარდეს სულ მცირე ერთი საველე ინსპექტირება, ხოლო საბაზისო თესლის შემთხვევაში, სულ მცირე ორი საველე ინსპექტირება, ერთი ჩითილებთან და ერთი სათესლე მცენარეებთან დაკავშირებით.

ნაწილი II

მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს თესლი

1. სათესლე ნაკვეთები და სერტიფიცირებისათვის განკუთვნილი თესლი თავისუფალი უნდა იყოს საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 სექტემბრის №463 დადგენილებაში მითითებული მავნე ორგანიზმებისაგან.

2. ჭარხლის თესლი:

ა) უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

	მინიმალური ანალიზური სიწმინდე (% წონის მიხედვით)	მინიმალური აღმოცენების უნარი (კლასტერების ან წმინდა თესლის %) ⁽¹⁾	მაქსიმალური ტენიანობა (% წონის მიხედვით) ⁽¹⁾
შაქრის ჭარხალი:	97	80	15
• ერთლივიანი თესლი	97	75	15
• პრეციზიული თესლი	97	73	15
• იმ ჯიშების მრავალლივიანი თესლი რომელსაც აქვს 85% ზე მეტი დიპლოიდები	97	68	15
• სხვა თესლი	97	68	15
საკვები ჭარხალი:	97	73	15
• იმ ჯიშების მრავალლივიანი თესლი რომელსაც აქვთ 85%-ზე მეტი დიპლოიდები, ერთლივიანი თესლი, პრეციზიული თესლი	97	68	15
• სხვა თესლი	97	68	15

(2) სხვა თესლების პროცენტი წონის მიხედვით არ უნდა აღემატებოდეს 0,3-ს

1. გრანულირებული პესტიციდების, თესლის დრაჟირებისათვის გამოყენებული ნივთიერებების ან სხვა მყარი დანამატების გარეშე.

ბ) ერთლივიანი და პრეციზიული თესლი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ პირობებს:

ბ.ა) მრავალლივიანი თესლისთვის გალივებული კლასტერების სულ მცირე 90% უნდა იძლეოდეს თითო აღმონაცენს. კლასტერების რაოდენობა, რომელიც იძლევა სამ ან მეტ აღმონაცენს არ უნდა აღემატებოდეს აღმოცენების უნარის მქონე კლასტერების 5%-ს;

ბ.ბ) პრეციზიული თესლისთვის გალივებული კლასტერების თესლის სულ მცირე 70% უნდა იძლეოდეს თითო აღმონაცენს. მრავალლივიანი თესლის რაოდენობა, რომელიც იძლევა სამ ან მეტ აღმონაცენს, არ უნდა აღემატებოდეს აღმოცენების უნარის მქონე თესლის 5%-ს;

ბ.გ) საკვები ჭარხლის პრეციზიული თესლის იმ ჯიშებისათვის, რომელთა დიპლოიდების პროცენტი აღემატება 85%-ს, გალივებული კლასტერების სულ მცირე 58% უნდა იძლეოდეს თითო აღმონაცენს. ყველა სხვა თესლის შემთხვევაში, გალივებული კლასტერების სულ მცირე 63% უნდა იძლეოდეს თითო აღმონაცენს. მრავალლივიანი თესლის რაოდენობა, რომელიც იძლევა სამ ან მეტ აღმონაცენს არ უნდა აღემატებოდეს აღმოცენების უნარის მქონე თესლის 5%-ს;

ბ.დ) „საბაზისო თესლისათვის“ ინერტული მინარევების წონა არ უნდა აღემატებოდეს 1,0%-ს, ხოლო

„სერტიფიცირებული თესლის“ შემთხვევაში – 0,5%-ს. ორივე კატეგორიის დრაჟირებული თესლისათვის შესაბამისი პირობების დაკმაყოფილება უნდა შემოწმდეს იმ თესლის პარტიიდან აღებული ნიმუშიდან, რომელმაც გაიარა ნაწილობრივი დამუშავება, მაგრამ ჯერ არ არის დრაჟირებული.

